

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
VIEŠOJO VALDYMO IR SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS GYVENAMOSIOS VIETOS DEKLARAVIMO ĮSTATYMO NR. VIII-840
4 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-2644“ PROJEKTO
(TAP-19-58(3); TAIS-19-
299(3))**

2019-04-04 Nr.

Vilnius

Projekto rengėjas. Vidaus reikalų ministerija.

1. Projekto tikslas. Pateikti Seimui Lietuvos Respublikos Vyriausybės išvadą dėl Lietuvos Respublikos Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo Nr. VIII-840 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Įstatymo projektas), atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2018 m. lapkričio 14 d. sprendimą Nr. SV-S-976. **Išvada Seimui vėluoja 16 savaičių.**

2. Dabartinė situacija. Įstatymo projektą inicijavo ir parengė Seimo narys Ramūnas Karbauskis. Įstatymo projektu siekiama tobulinti reglamentavimą, susijusį su asmens gyvenamosios vietos keitimu, kad asmenims, išvykusiems gyventi į kitas šalis ir ten mokantiems socialinio draudimo įmokas, nesikauptų įsiskolinimai, palengvėtų SODROS skolų administravimo našta.

Įstatymo projektu siūloma papildyti Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo 4 straipsnį naujomis 9¹ ir 9² dalimis, nustatant, kad asmenys, kurie socialinio draudimo įmokas moka Europos Sąjungos valstybėse narėse ir (arba) Europos ekonominės erdvės valstybėse, ir (arba) Šveicarijos Konfederacijoje ir Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigos sprendimu yra atleisti nuo privalomojo sveikatos draudimo įmokų Lietuvos Respublikoje mokėjimo, pagal SODROS nustatyta tvarka pateiktus duomenis yra laikomi išvykusiais iš Lietuvos į nurodytą valstybę nuo SODROS pateiktų duomenų įrašymo į Lietuvos Respublikos gyventojų registrą dienos.

Tuo tarpu asmenys, kurie Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Finansų ministerijos yra pateikę fizinio asmens, galutinai išvykstančio iš Lietuvos, pajamų mokesčio deklaraciją, būtų laikomi išvykusiais iš Lietuvos Respublikos nuo minėtoje deklaracijoje asmens nurodytos išvykimo iš Lietuvos dienos.

3. Projekto esmė. Nutarimo projektu siūloma nepritarti Įstatymo projektui ir nurodomos nepritarimo priežastys.

Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymas nustato pareigą Lietuvos Respublikoje gyvenantiems asmenims įstatyme nustatytais sąlygomis ir tvarka deklaruoti savo gyvenamąją vietą, t. y. nuspręsti dėl savo gyvenamosios vietos ir ją deklaruoti yra išskirtinai *paties asmens* teisė ir pareiga. Duomenys apie asmenų, socialinio draudimo įmokų mokėjimą kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse ir (arba) Europos ekonominės erdvės valstybėse, ir (arba) Šveicarijos Konfederacijoje ir faktas, kad jie Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigos sprendimu yra atleisti nuo privalomojo sveikatos draudimo įmokų Lietuvos Respublikoje mokėjimo, savaime neleidžia daryti vienareikšmės išvados apie tai, kad

asmens gyvenamoji vieta keičiama ir asmuo Lietuvos Respublikoje nebegyvena, pvz. asmuo gyvena Zarasuose (Lietuvos Respublikoje), tačiau dirba ir sveikatos draudimo įmokas moka Daugpilyje (Latvijos Respublikoje), arba dirba kitoje valstybėje nuotoliniu būdu, arba gyvenamąją vietą laiko vietą Lietuvos Respublikoje, tačiau yra laikinai išvykęs dirbti į kitą valstybę ir sveikatos draudimo įmokas kitoje valstybėje moka laikinai.

Asmens, galutinai išvykstančio iš Lietuvos, pajamų mokesčio deklaracija taip pat nėra patikimas išvykimą liudijantis duomuo - nors Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo nuostatos įpareigoja galutinai iš Lietuvos išvykstantį gyventoją pateikti metinę pajamų deklaraciją iki išvykimo dienos, dažnai pasitaiko atvejų, kai tokia deklaracija yra pateikiama jau po faktinio išvykimo praėjus metams ar ilgesniam laikotarpiui (mokesčių mokėtojai turi teisę tikslinti mokesčių deklaracijas, kol nėra praėjęs Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatyme nustatytas mokesčių apskaičiavimo (perskaičiavimo) terminas. Todėl pvz. gyventojas 2019 metais galėtų pateikti / patikslinti metinę pajamų deklaraciją už 2014 metus ir deklaruoti, jog galutinai iš Lietuvos išvyko 2014 metais.

Jeigu asmenys, kurie Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos yra pateikę fizinio asmens, galutinai išvykstančio iš Lietuvos, pajamų mokesčio deklaraciją, būtų laikomi išvykusiais iš Lietuvos Respublikos nuo minėtoje deklaracijoje asmens nurodytos išvykimo iš Lietuvos dienos, tai toks reguliavimas leistų gyventojams savo noru „išstoti“ iš Lietuvos privalomojo sveikatos draudimo sistemos ir išvengti mokesstinės PSD įmokų mokėjimo prievolės atgaline data, nes būtent tokia galimybė būtų sudaroma gyventojams šioje deklaracijoje nurodant bet kokią datą. Tokiu būdu **deklaruoti išvykimą „atgaline data“ asmenys galėtų net nepateikti jokių dokumentų, patvirtinančių jų teisinį statusą**.

Iš to, kas išdėstyta, **daroma išvada, kad asmenų gyvenamosios vietos deklaravimas be paties asmens valios, pagal duomenis apie socialinio draudimo įmokų mokėjimą ar asmens, galutinai išvykstančio iš Lietuvos, pajamų mokesčio deklaracijas, yra netikslingas ir sukurtu prielaidas kaupti neteisingus duomenis Lietuvos Respublikos gyventojų registre**.

Nutarimo projekte nurodoma, kad **teisinio reguliavimo tobulinimo tikslų Vyriausybė sieks kitomis sisteminėmis teisėkūros iniciatyvomis**.

4. Derinimas. Nutarimo projektas parengtas įvertinus Finansų ministerijos, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Sveikatos apsaugos ministerijos ir Teisingumo ministerijos nuomones. **Projekto nuostatomis aptarti buvo organizuoti 3 tarpinstituciniai pasitarimai**, siekiant identifikuoti reikiamus keisti teisės aktus, kurių pakeitimais būtų sprendžiamos Įstatymo projekto aiškinamajame rašte įvardintos problemos. Tačiau **suinteresuotos ministerijos nutarimo projekto rengėjams nenurodė konkrečių keistinių teisės aktų, todėl pridedamas Vyriausybės posėdžio protokolinio sprendimo projektas**, kuriuo Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Finansų ministerijai ir Sveikatos apsaugos ministerijai pavedama išanalizuoti galiojančio teisinio reguliavimo trūkumus ir pagal kompetenciją parengti bei pateikti Vyriausybei pasiūlymus dėl teisinio reguliavimo tobulinimo.

5. Atitikimas Vyriausybės programai. Projektas tiesiogiai neįgyvendina Vyriausybės programos nuostatų.

6. Dalykinio vertinimo išvada. Siūlome projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje ir pritarti pateiktam Vyriausybės posėdžio protokolinio sprendimo projektui.

Aušrina Genienė, tel. 8 706 63 769, el. p. ausrina.geniene@lrv.lt